

Terület	Kérdések	Válaszok
Feltételeesség – nem termelő tájképi elemek és területek	Melyek azok a vizes területek, melyek kis vizes élőhelyként elszámolhatóak?	2023-ban kizárólag szántó területen elhelyezkedő, a HMKÁ 8 előírás kapcsán minimum arány elérésére felhasznált kis vizes élőhely számolható el támogatható területnek. A HMKÁ 8. előírás keretében elszámolható a nem termelő beruházások keretében létrehozott vizes élőhely, továbbá a gazdálkodó által változásvezetéssel bejelentett bármilyen kis vizes élőhely, ami megfelel feltételeesség rendelet szerinti kritériumoknak.
Feltételeesség – nem termelő tájképi elemek és területek	Milyen esetben tekinthető támogatható területnek egy bokros rész?	A MePAR-ban a szántóterület részeként lehatárolt fás és bokorcsoport területe minden esetben támogatható. A táblaszegélyek és fás, cserjés sávok 2023-tól a MePAR-ban külön fedvényként jelennek meg. Továbbá azok a gyepterületek, amelyek legfeljebb 30%-ban tartalmaznak elszórtan fás bokros vegetációt, úgynevezett egyéb tájképi elemként szintén támogatható területnek minősülnek.
Feltételeesség – vetésváltás, nem termelő területek	A kötelező szabályok tekintetében milyen átmeneti mentességek vannak 2023-ban?	Az Európai Bizottság döntése értelmében 2023-ban a tagállamok élhetnek bizonyos könnyítésekkel a HMKÁ 7 szerinti vetésváltási szabályok, valamint a HMKÁ 8 szerinti nem termelő területek vonatkozásában. A vetésváltási szabályokban ez azt jelenti, hogy az önmaguk után semmiképpen nem vethető növények kivételével nem kell alkalmazni idén a vetésváltási szabályokat. Magyarország él ezzel a lehetőséggel. A HMKÁ 8 esetében pedig azt jelenti az átmeneti mentesség, hogy a parlagon hagyott területnek szánt táblákon van mód élelmiszer célú növénykultúrákat termesztetni. Az ilyen táblák idén annak ellenére is elszámolhatóak „talajtakarásos parlagként”, hogy ott tényleges termelő tevékenységet folytatnak. Figyelem! A Bizottság döntése alapján kukorica és szójabab nem vethető ezeken a területeken! Az elfogadható élelmiszer célú növénykultúrák listáját a 14/2023. AM rendelet 16. melléklete tartalmazza.

Feltételeesség - vetésváltás	Az átmeneti mentesség ellenére vannak-e olyan növények, melyek nem vethetők egymás után?	Igen, vannak ilyenek. Burgonya, napraforgó, káposztarepce, szójabab, cukorrépa, olajtök, valamint dinnye önmaga után nem vethető semmilyen körülmények között. Ugyanakkor megfelelően megválasztott és megvalósított másodvetéssel a sor megszakítható, a vetésváltás teljesülhet.
Feltételeesség - vetésváltás	Ha 2023-ban átmeneti mentességet kapnak a termelők a vetésváltási szabályok alól, akkor jövőre, a 2024-es kérelmek esetében figyelembe kell venni a 2023-es EK-ban bejelentett növényeket a vetésváltási szabályok vonatkozásában?	Igen, figyelembe kell venni. Az idén alkalmazott átmeneti mentesség csupán a 2022-höz képest 2023-ban termesztett növények vonatkozásában jelent könnyítést. 2024-ben ugyanez már nem alkalmazható 2023-hoz képest. Más szavakkal: a 2023-ban termesztett növények nem válnak „láthatatlanná” az elkövetkező évek kérelmezéseiben, illetve a követendő előírások betartásakor.
Feltételeesség - horizontális	Van-e minimum terület nagyság a Feltételeesség előírásainak és követelményeinek történő megfelelés esetén?	A feltételeesség előírásait a gazdaság teljes területén be kell tartani, táblamérettől (és a táblára eső igényléstől) függetlenül.
Feltételeesség – minimális talajtakarás	A tarlómaradványok talajba forgatásának mi az a módja, amivel a HMKÁ 6 (kötelező talajtakarás szeptember 30-ig) sértetlensége is teljesül?	A tarlómaradványok beforgatása csak szeptember 30. után lehetséges. Az ún. sekély tarlólántás (ami maximum 10 cm mély tárcsázás vagy egyéb művelésszöszszel végzett beavatkozás) nem minősül beforgatásnak – amennyiben teljesül, hogy a növényi maradványok továbbra is betöltik a talajtakarási funkciót. Amennyiben a tarló elművelését követően a növényi maradványok olyan mértékben kerülnek a talajfelszín alá, hogy azok már nem töltenek be talajtakarási funkciót, úgy a terület nem felel meg a HMKÁ 6 szerinti talajtakarási előírásnak.
Feltételeesség - vízvédelem	A vízvédelmi sávon most már növényvédőszert sem lehet használni?	Nem lehet.
Feltételeesség - erózióvédelem	Eddig a kukorica, napraforgó mehetett 12%-nál meredekebb lejtésű területre. Most senkinél nem lehet?	Csak a meghatározott kivételekkel termesztethők kapás növények a 12%-nál nagyobb lejtésű területeken: direktvetés, szintvonalas művelés, szintvonalakkal párhuzamosan kialakított füves sávval.

Feltételeesség - erózióvédelem	HMKÁ 5. előírás: 12%-os nagyobb lejtésű területen a direkt vetés előtt lehet-e e talajmunkát végezni?	Nem. A talajnak háborítatlannak kell lennie, szárazzás, kaszálás viszont megengedett.
AÖP - horizontális	Van-e minimum terület nagyság az AÖP igénylés esetén?	Az AÖP igénylése esetén a támogatásra jogosult területnek el kell érnie a 0,25 ha-os táblaméretet, illetve jogosultnak kell lennie a BISS alaptámogatásra is. Az ennél kisebb méretű táblák AÖP támogatásra nem jogosultak. Ugyanakkor ha a termelő az adott földhasználati kategóriában a teljes kategóriára kiterjedően teljesítendő gyakorlatot vállalt, akkor azt minden egyes táblán be kell tartani – függetlenül attól, hogy az adott tábla AÖP és BISS támogatásra jogosult-e. Pl. ha a szántó földhasználati kategóriában választotta a talajtakarásos gyakorlatot, akkor azt minden egyes szántó táblán be kell tartani. Azokon is, amelyek 0,25 ha-nál kisebb területűek.
AÖP - horizontális	Szükséghelyzeti engedély alapján kijuttatott növényvédőszer vagy készítmény elfogadható-e olyan AÖP gyakorlatban, ahol valamilyen készítmény felhasználására irányuló feltétele van a teljesítésnek?	Igen. Hiszen mi úgy tekintjük az szükséghelyzeti engedélyeket, mint a rendes forgalomba hozatali engedélyeket: feltétel nélkül igazodunk az engedélyező hatóság döntéséhez. Az ugyanakkor a termelő felelőssége, hogy minden tekintetben betartsa a szükséghelyzeti engedélyben foglaltakat. Emlékeztetünk továbbá, hogy kizárólag olyan készítmények felhasználása fogadható el ilyen esetekben is, amelyek eleve rajta vannak az adott AÖP gyakorlathoz tartozó készítménylistán a Nemzeti Irányító Hatósági közleményben.
AÖP - horizontális	Ha a termelő vállal minden választható gyakorlatot, de annak csak egy részét teljesíti, akkor milyen szankciókra számíthat?	Nem vállalhat minden gyakorlatot. A jogcímrendelet egyértelműen rögzíti, hogy földhasználati kategóriánként legfeljebb 4 pont értékű gyakorlat vállalható. Fontos ugyanakkor, hogy 4 pontnak megfelelő gyakorlat vállalása esetén is elegendő, ha abból tárgyévben 2 pontnak megfelelő gyakorlatot teljesít a termelő.

AÖP - horizontális	Az AÖP (Agro-ökológiai Program) az ÖKO területekre is választandó? Az üzem területébe beszámít?	Igen, beleszámít, és választani kell rá előírást, ha AÖP-t szeretne igényelni a gazdálkodó. Emlékeztetünk ugyanakkor, hogy a gazdálkodó felelőssége olyan gyakorlatot választani, aminek megvalósítása nem ütközik az ÖKO tanúsítás feltételrendszerébe.
AÖP – mikrobiológiai készítmények és kondicionálók alkalmazása	Mikrobiológiai készítmények, talajkondicionálók, stb. esetén van konkrét lista, hogy melyek az elfogadottak és milyen dózisban? Vagy elég, ha mindenhova kijuttatok egy maroknyit?	Az AÖP keretében elfogadott készítmények listái megtekinthetők itt: https://kap.mnvh.eu/news/2023-04-27/111837/kap-strategiai-terv-nemzeti-iranyto-hatosaganak-3/2023-szamu-kozlemenye-2023 . A kijuttatás dózisát az adott készítmény felhasználási és engedélyezési dokumentumának megfelelően kell meghatározni. Emlékeztetünk továbbá, hogy a gyakorlatok keretében kizárólag a tárgyévben kijuttatott mennyiségek vehetők figyelembe.
AÖP - mikrobiológiai készítmények és kondicionálók alkalmazása	AÖP mikrobiológiai szerek és kondicionálók alkalmazása során a beszerzés, illetve a kijuttatás dátumára milyen szabályok vannak?	Nevezett gyakorlatok keretében felhasznált készítmények beszerzési időpontja csupán annyiban releváns, hogy a kijuttatáskor a készítménynek a felhasználhatósági időn belül kell lennie. Felhasználható tehát pl. olyan készítmény 2023 tavaszán, amelyet ugyan 2022 nyarán szereztek be, de felhasználhatósági ideje 2023. december 31-én jár le. Egy másik fontos szabály, hogy a készítmények kijuttatásakor az AÖP igénylés naptári éve számít, s nem az, hogy őszi vagy tavaszi vetésű növényt termeszt a gazdálkodó a területen. Illetve az sem lényeges, hogy a tárgyévi főnövényhez, másodvetéshez, vagy az ősszel elvetett, de már a következő naptári évre szánt főnövényhez kapcsolódik a kijuttatás. 2023-ban tehát olyan készítmény-kijuttatások vehetők figyelembe, amelyek 2023-ban juttatnak ki a területre. Akár állománykezelésről van szó, akár talajoltásról vagy szárbontásról. Egy 2023 őszén elvetni szándékozott rozs talajmunkáival egy időben kijuttatott mikrobiológiai készítmény a 2023-as AÖP-ben számolható el (és NEM a 2024-esben, hiába a rozs akkor lesz főnövény a területen).

<p>AÖP - mikrobiológiai készítmények és kondicionálók alkalmazása</p>	<p>Érvényes-e a vállalás, ha csak csávázószerként használom a mikrobiológiai készítményt, és azt 2023 őszén elvetem a szántóterületem több, mint 50 %-án?</p>	<p>Igen, de ebben az esetben csak a talaj és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása gyakorlatot tudja teljesíteni. Azokat a mikrobiológiai készítményeket, amelyeket csávázószerként juttatnak ki, azokat itt vesszük figyelembe. A csávázószerként felhasznált mikrobiológiai készítmények az IH közlemény a 3. számú listájában szerepelnek.</p>
<p>AÖP - mikrobiológiai készítmények és kondicionálók alkalmazása</p>	<p>A növénykondicionáló szereknél szerepel, hogy felhasználható: xy l/ha mennyiségben, 3-4 alkalommal kijuttatva. Ez kötelezi-e az ügyfelet a 3-4 alkalommal való kijuttatásra vagy eldöntheti, hogy ő csak egyszer használja fel?</p>	<p>Úgy kell kijuttatni, ahogy az engedélyokiratban szerepel. Ha 3-4 alkalmas kijuttatás szerepel benne, akkor ez azért van, mert így bizonyult hatásosnak. (Az engedélyokirat az egyetlen hivatalos dokumentum, amihez igazodni lehet. Ne kezeljük tehát egy szinten egy weboldal ajánlásaival!) Aki nem kívánja úgy használni a készítményt, ahogy azt az engedélyokirat optimálisnak tartja, ne ezzel próbáljon az AÖP-ben gyakorlatot teljesíteni.</p>
<p>AÖP - mikrobiológiai készítmények és kondicionálók alkalmazása</p>	<p>Ha az engedélyokiratban az alábbi felhasználási javaslat van: 2-4 leveles állapotól kezdve, a tenyészidőszak alatt 2-4 alkalommal, 300-400 l/mennyiséggel 1,5-2 l/ha dózisban kijuttatva. Ha egyszer szórja ki az ügyfél 2l/ha dózisban, akkor az AÖP-ben nem elfogadott? Minden szórást jelenteni kell az EK felületén is, vagy csak a gazdálkodási naplóban kell jelölni a kiszórást?</p>	<p>A konkrét példánál maradva: minimum 2 kijuttatás tárgyévben, alkalmanként minimum 1,5 l/ha dózissal (és persze maximum 4 kijuttatás tenyészidőszakban, alkalmanként maximum 2 l/ha dózissal). Minden egyes kijuttatás tényét az EK felületen agrotechnikai műveletként be kell jelenteni.</p>

<p>AÖP – forgatás nélküli művelés</p>	<p>Forgatás nélküli talajművelés alkalmazása és vállalása esetén, ha glifozátot használ, akkor megkaphatja-e az AÖP-ben a 2 pontot, vagy nem? Regeneratív mezőgazdaság elvei szerint gazdálkodnak, nem forgatják a talajt, viszont glifozátot, mint gyomirtót használnak.</p>	<p>Az AÖP gyakorlatok választása önkéntes. Ha a gazdálkodó a forgatás nélküli talajművelés gyakorlatot választja, annak keretében a művelésbe vont szántóterület legalább 50%-án forgatás nélküli művelésmód alkalmazása szükséges szűkített növényvédőszer-hatóanyag használat mellett, melynek a listája a kap.mnvh.eu honlapon található. link: https://kap.mnvh.eu/news/2023-04-27/111837/kap-strategiai-terv-nemzeti-iranyto-hatosaganak-32023-szamu-kozlemenye-2023. Az említett AÖP gyakorlat keretén belül glifozát használata TILOS. Ez a tarlókezelésre is vonatkozik. A szerlisták bővítésére idén, 2023-ban már nincs lehetőség. A szerlisták frissítését a Nemzeti Irányító Hatóság évente egyszer, a NÉBIH javaslata alapján, legkésőbb tárgyév február 1-jéig teszi közzé. Azt érdemes szem előtt tartani, hogy az esetleges későbbi frissítések semmi esetre sem fogják „beengedni” a glifozátot a forgatás nélküli AÖP gyakorlatba. Ez ugyanis elfogadhatatlan az Európai Bizottság álláspontja szerint.</p>
<p>AÖP - mikroöntözés</p>	<p>Az AÖP rendelet 25.§ (4) bekezdésében ír arról, ha nincs az ügyfélnek tárgyévvel vonatkozóan öntözési célú vízjogi üzemeltetési, fennmaradási engedélye, akkor nem választhatja a gyakorlatot. Belefér ebbe a kategóriába az elvi vízjogi engedély is, azaz ez elfogadható dokumentum?</p>	<p>Az elvi engedély nem tekinthető sem üzemeltetési, sem fennmaradási engedélynek. 72/1996. (v. 22.) Korm. rendelet 2. § (1): "A vízjogi engedélyezési kötelezettség alá tartozó tevékenység tervezését megelőzően elvi vízjogi engedély kérhető, amely az építető által a tervbe vett vízgazdálkodási cél megvalósításának általános műszaki megoldási lehetőségeit, feltételeit határozza meg, de vízimunka elvégzésére, vízilétesítmény megépítésére, illetőleg vízhasználat gyakorlására nem jogosít." Vagyis nem helyettesíti sem a létesítési engedélyt, sem a használatra, üzemeltetésre vonatkozó üzemeltetési vagy fennmaradási engedélyt sem. A vízilétesítmény műszaki paramétereinek, tervezésének egyfajta előzetes véleményezésére alkalmas, amely annyiban köti a hatóságot, hogy az érvényességi ideje alatt az abban foglaltaknak megfelelő tartalmú létesítési és</p>

		üzemeltetési engedélykérelem esetén megadja az engedélyt.
AÖP – méhkímélő növényvédelem	Választhatja-e az AÖP-ben az ügyfél a méhkímélő növényvédőszer alkalmazását ha a kukorica vetőmagja rovarölő szerrel is csávázott?	A zöldítésben ismertté vált uniós megközelítés szerint a csávázószerként alkalmazott növényvédőszerre is érvényes a korlátozás, ha egy támogatási formában ilyen feltétel (pl. kijuttatási tilalom) megfogalmazódik. A csávázott vetőmag kijuttatása is növényvédőszer felhasználásnak minősül. A méhekre veszélyes szereknél ez különösen igaz. Ugyanakkor nem önmagában a csávázott vetőmag a kizáró ok, hanem az, ha: - a csávázásra olyan készítményt használtak, ami rajta van az IH közlemény szerinti méhes tiltólistán; ÉS - a csávázott mag vetése a kérelmezési évben történt. A kukoricát nyilvánvalóan most tavasszal vetik. Már csak az a kérdés, hogy milyen készítménnyel csávázták a vetőmagot.
AÖP – karbamid műtrágya környezetbarát használata	Tavalyi karbamid számla elfogadható-e?	Igen. Ám a kijuttatásnak az idei évben kell történnie.
FIG	Amennyiben a fiatal gazda támogatást egy jogi személy már igénybe vette 5 évig a 40 évnél fiatalabb ügyvezetővel, akkor, ha az ügyvezető átadja a cég 51%-át a gyermekének, akkor a gyermek újra igénybe veheti-e a fiatal gazda támogatást 5 évig?	Tekintettel arra, hogy a jogi személy már igényelte a fiatal gazda támogatást korábban és 5 évig támogatásban is részesült, így – ugyanazon a regisztrációs számon - már nem jogosult a támogatásra, akkor sem, ha változik az ügyvezető személye. Az uniós jogszabályok szellemében a fiatal gazda területalapú támogatás „ <i>csak a vállalkozás élettartamának kezdeti időszakára terjedhet ki, a kifizetésre csak a támogatási kérelem benyújtását követő adott maximális időtartam alatt és röviddel a tevékenység megkezdését követően kerülhet sor</i> ”.

<p>FIG</p>	<p>Egy gazdálkodó őstermelők családi gazdasága képviselője, amelyet ő alapított 2022.06.10. előtt (2021-ben). Felvett tevékenységei között szerepel mezőgazdasági tevékenység, azonban ténylegesen még bevétele nem származott mezőgazdaságból, illetve az adószám is csak 2023-ban lett megállapítva. Területalapú támogatást igényelt 2021-ben és 2022-ben. Fiatal gazdáknak járó többlettámogatást is, melyet meg is kapott. A kérdés az, hogy jár-e nekem a 19/2023. (IV. 19.) AM rendelet szerinti többlettámogatás, vagy a korábbi összegre leszek jogosult? Amennyiben nem, mi az oka?</p>	<p>Az új szabályozás lehetőséget biztosít arra, hogy a kérdező folytassa a fiatal gazda plusztámogatás igénylését, mivel már 2021-ben és 2022-ben is igényelte és meg is kapta a fiatal gazda plusztámogatást. A fiatal gazda támogatás 5 évig igényelhető, és az új, most induló rendszerben is folytatható a 2022. előtt megkezdett időszak. Mivel már 2 évig jogosult volt a plusztámogatásra, ez esetben ez a 2 év elismerhető szakmai gyakorlatnak, ha esetleg nincs mezőgazdasági képzettsége. A fiatal gazda támogatást még 3 évig igényelheti, de immár a kedvezőbb feltételekkel, megemelt hektárszámmra és magasabb fajlagos támogatással.</p>
<p>FIG</p>	<p>ÖCSG tagoknál milyen esetekben jár a fiatal gazda plusztámogatás?</p>	<p>Az őstermelők családi gazdaságaiban (ÖCSG) számos olyan, a fiatal gazda támogatásra potenciálisan jogosult van nyilvántartva, akik esetében az őstermelővé történt automatikus átminősítés okán a mezőgazdasági tevékenységet megkezdettnek kellene tekinteni. A nemzeti végrehajtási jogszabály kidolgozása során azonban sikerült olyan megoldást találni, hogy az őstermelők családi gazdaságában nyilvántartott fiatal gazdák egy része mégis jogosulttá válhasson az induló éveket támogató többlettámogatásra. Ehhez az ÖCSG tagok esetében az őstermelők családi gazdaságának létrehozásáról szóló szerződés vizsgálata válik szükségessé, amely alapján megállapítható, hogy az adott tag a mezőgazdasági tevékenysége, a közreműködés jellege, valamint az ÖCSG-be bevitt termelőeszközök aránya alapján a gazdaság vezetőjének tekinthető-e vagy sem. Ezt a kérelmek elbírálása során egy objektív pontozási táblázat alapján ítéli majd meg a Kincstár (2/2023</p>

		számú IH közlemény szerint). A saját kockázatra történő mezőgazdasági tevékenységet nem tekintjük megkezdettnek azon ÖCSG tagok esetében, akik: - kizárólag halászati vagy erdőgazdasági tevékenységet végeznek, illetve emellett kiegészítő tevékenységként falusi és vidéki turizmus szerepel; - a 2021. január 1-jei automatikus átminősítés során váltak őstermelővé, de annak pillanatában még nem voltak cselekvőképesek; - az ÖCSG szerződésben foglaltak vizsgálata alapján elvégzett pontozásos minősítés eredményeképpen nem tekinthetők a mezőgazdasági üzem vezetőjének (itt az ÖCSG-be bevitt vagyon, valamint a személyes közreműködés jellege vizsgálható);
FIG	32 éves, főállású őstermelő, megfelelő képzettséggel rendelkezik, már évek óta igényelt közvetlen támogatást. A fiatal gazda támogatást eddig nem jelölte be, nincs meg a jogalap, hogy folytassa az előző időszakban megkezdett 5 évet. Beléphet-e az új rendszerben a fiatal gazda támogatásba?	Nem. Mivel mezőgazdasági tevékenységét 2022. június 10. előtt megkezdte és nem „átmeneti” fiatal gazda, hiába van megfelelő képzettsége és 40 év alatti, nem jogosult 2023-tól a fiatal gazda támogatásra. Az uniós jogszabályok szellemében a fiatal gazda területalapú támogatás <i>„csak a vállalkozás élettartamának kezdeti időszakára terjedhet ki, a kifizetésre csak a támogatási kérelem benyújtását követő adott maximális időtartam alatt és röviddel a tevékenység megkezdését követően kerülhet sor”.</i>
FIG	Egy termelő 2018 és 2021. év között önálló őstermelő volt, azonban csak erdőszeti tevékenységet folytatott. Ezt követően 2023. januárban lett ismételt őstermelő, amikor szőlőtermesztés tevékenységet vett fel. Jogosult a támogatásra?	Amennyiben az őstermelői tevékenységei között csak erdőszet (02) szerepelt 2018-2021 között, tehát nem 011-017 tevékenységek, akkor 2018 és 2021. évben úgy kell tekinteni, hogy nem végzett mezőgazdasági tevékenységet. Így a mezőgazdasági tevékenységét az előző naptári évi egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszakának utolsó napját követően kezdte meg, ezáltal - a további feltételek teljesítése esetén - jogosult a támogatásra.

FIG	A kérdező egy 2022. januárjában alapított ÖCSG képviselője. Az ÖCSG tevékenysége halászat volt csak egészen 2022. szeptemberig, amikor e tevékenységek közé felvételre került a növénytermesztési szolgáltatás (0161). Jogosult a támogatásra?	Tekintettel arra, hogy a tevékenységek közé 2022. év szeptemberében került mezőgazdasági tevékenység, így a mezőgazdasági tevékenységét az előző naptári évi egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszakának utolsó napját követően kezdte meg, ezáltal - a további feltételek teljesítése esetén - jogosult a támogatásra.
FIG	A kérdező 2018 és 2021. év között önálló őstermelő volt, a tevékenységei között szerepelt az erdészet (02) és a növénytermesztési szolgáltatás (0161). Bevétele csak erdészeti tevékenységből volt. Ezt követően 2023-ban lett ismételt őstermelő. Jogosult a támogatásra?	Nem jogosult a támogatásra, mert 2018-tól a tevékenységei között mezőgazdasági tevékenység (növénytermesztési szolgáltatás (0161)) is szerepelt, így a mezőgazdasági tevékenység kezdete 2018, ami korábbi, mint az előző naptári évi egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszakának utolsó napja.